

Apeltræf 2018

Den 4. august kl. 12.30

Mødested: Ved Parkeringspladsen
Vintersbølle Skovvej 18, Nyråd

Tema: Apel og moderne slægtsforskning - DNA

Dagsplan:

Kl. 12.30 Ankomst og velkomst v. parkeringsplads.

Kl. 13.00 Medbragt frokost

Kl. 14.00 Moderne slægtsforskning og info og slægtstræ

Kl. 15.00 Tur rundt i skoven

Kl. 16.00 Slægtstale, Kaffe/te, kage og Apelsangen

Kl. 17.00 Vi siger tak for i dag.

Moderne slægtsforskning – DNA

I den moderne slægtsforskning med DNA benytter man fire forskellige typer DNA: atDNA (Autosomal DNA) – mtDNA (Mitokondrie DNA) - Y-DNA - X-DNA

atDNA

Størstedelen af vores DNA er det autosomale DNA, det ikke kønsbundne.

Det består af 22 kromosompar. Man arver ét eksemplar af hvert kromosom fra hver af sine forældre. 22 kromosomer fra sin mor og 22 kromosomer fra sin far, som samles i 22 kromosompar.

Man har således 50% af sit atDNA fra hver af sine forældre, ca. 25% af hver af sine bedsteforældre, ca. 12,5% af hver af sine oldeforældre og ca. 6,25% af hver af sine tipoldeforældre.

Dvs. at jo længere vi kommer tilbage i tiden jo mindre atDNA har man fra hver af sine aner. Når vi kommer 7 generationer og længere tilbage er DNA'et så fortyndet, at der er nogle aner, man slet ikke har arvet DNA fra.

Y-DNA

Mænd har et Y-kromosom fra sin far og et X-kromosom fra sin mor. Kvinder har et X-kromosom fra både sin far og sin mor. Det er således farens kromosom, der bestemmer kønnet på barnet.

En Y-DNA test kan derfor kun tages af mænd, da de som de eneste har et Y-kromosom. Og testen viser kun den fædrede slægt i lige linie.

Da Y-DNAet videregives fra far til søn, så uddør Y-DNA meget nemt, men til gengæld vil en test af Y-DNA række op til tusinde år tilbage, langt længere end hvad vi kan spore i traditionel slægtsforskning ud fra nedskrevne kilder.

mtDNA

En lille del af vores DNA kaldes mitokondrie DNA, mtDNA. Det består af en lille DNA-ring i cellernes små kraftværk, mitokondrierne. Både kvinder og mænd har mitokondrier.

Man arver altid sine mitokondrier fra sin mor, der har fået dem fra sin mor osv. På denne måde rækker analyser af mtDNA langt tilbage i tiden ad den mødrene linie.

Som udgangspunkt nedarves mitokondrierne uforandrede. Men indimellem sker der kopieringsfejl (kaldet mutationer), og dermed gives en lidt forandret version af mtDNA'et videre. På den måde skabes en ny gren af menneskehedens "kvindelige stamtræ", en ny såkaldt haplogruppe. Der findes til stadighed nye haplogrupper.

X-DNA

En mand har altid arvet sit X-kromosom fra sin mor. En kvinde har altid arvet ét X-kromosom fra sin far og ét X-kromosom fra sin mor. Når X-kromosomet går fra en kvinde til hendes datter eller søn, så sker der ofte en blanding mellem de 2 versioner af X-kromosomet, som hun har (kaldet rekombination). Dette resulterer i ét X-kromosom, der bliver givet videre til barnet. Når X-kromosomet går fra en mand til hans datter, så kan der ikke ske en blanding, for han har kun ét X-kromosom.

For at samle fortællingerne og slægtsforskningen har www.apel.dk gjort det muligt for slægten at følge med og ikke mindst bidrage med oplysninger til vores fælles historie.

Vi vil opfordre til, at der kommer billeder og oplysninger ind til hjemmesiden. Det gør den levende og mere spændende.

Hjemmesiden er der, hvor informationerne findes:

- En billedrig præsentation af slægtstræet gennem de sidste tretten år.
- En slægtsdatabase med over 600 aner.
- Artikler om Apel-folk, deres historie og deres beskæftigelse samt meget andet

Sangen ved Maren Apels hus

Hvor Sjællands fagre ager,
langs Storestrømmens bred.
Hvor vind og sol så nænsomt
har formet dette sted.
Her samles vi til lyden
af skovens vingesus.
I Apel-slægtens hjerte
ved Maren Apels hus . . .

Min fortids stolte minde
som skabt af livets kår.
Det land som jeg kan kende
helt fra min barndoms vår.
Hvor himlens klare stjerner
står klart ved Sjællands fod,
her skabtes mine aner . . .
Her slog min sjæl sin rod.

Du sydsjællandske sommer
hvor er min glæde stor,
når lyse nætter kommer
jeg fattig bli'r på ord.
For intet steds i Danmark
jeg føler samme fred . . .
Om solen brænder ageren,
om regnen strømmer ned.

Ja slægter skal bevares
i alle slægters led.
Her minderne de ta'r os,
og børnene ta'r med . . .
De steder skal de kende;
her slægtens vugge står.
Vi gi'r hinanden håndslag
- og ses til næste år.

På Sjølund's fagre sletter: N.W. Gade 1838 /
Gendigtet: Carsten Warming juli 2006

Information:

Apelslægten har sin egen hjemmeside: www.apel.dk

Litteratur:

Sandberg, Fra Barndommens Land, 1951.

Sandberg beskriver sine barneår på Vintersbølle Bleg og derigennem fabrikken og dens personer.

Sydsjællandsmuseumsårbog for 2003, Charlotte Paludan

Sydsjællandsmuseumsårbog for 2004, Anne-Marie Jacobsen restaurering af Beværterhuset

Folderen: Vinterbølle Skov

Bogen: Fortællinger fra Vintersbølle udgivet på forlaget Museerne.dk den 28. august 2010

Hjemmesiden www.museerne.dk

Bogen: Udvalgte mønstre fra Køng Fabrik 2014

Filmen: En dag på Bleggen http://www.vinterhistorie.dk/?page_id=507

DNA: www.familytreedna.com og www.dsgg.dk

Derudover råder Lokalthistorisk Forening for Vintersbølle/Nyråd over information:

Hvis man ønsker at støtte Projekt Beværterhuset, kan man gøre det ved at blive medlem af Lokalthistorisk Forening for Vintersbølle/Nyråd.

Lokalthistorisk Forening for Vintersbølle/Nyråd er dannet den 28. august 2000.

Foreningens formål:

1. At udbrede kendskabet til Vintersbølle og Nyråds historie.
2. At bevare væverhuset/beværterhuset i Vintersbølle Skov samt gøre det tilgængeligt for grupper med interesse i egnens historie og natur.

Emailadresse: nyraad@vinterhistorie.dk

Hjemmesider: www.vinterhistorie.dk og www.Beværterhuset.dk

Kontingent (100 kr. pr. år) kan indbetales enten til kassereren, eller indsættes på **konto 0040-6874516528**. Se www.vinterhistorie.dk

Denne folder er udarbejdet til det 13. Apeltræf (2018) af Anne-Marie Jacobsen og Kasper Beck Hemmingsen. Tak til alle øvrige medhjælpere, samt til alle deltagere.